

Nr 114.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående rätt för förra ämneslärarinnan vid statens småskoleseminarium i Lycksele Axelina Maria Burman till viss tjänstårsberäkning för pension; given Stockholms slott den 9 februari 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 februari 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Förra ämneslärarinnan vid statens småskoleseminarium i Lycksele Axelina Maria Burman har hos Kungl. Maj:t anhållit att för erhållande av förhöjd pension från statens pensionsanstalt få tillgodoräkna sig tjänstgöring vid Skellefteå elementarläroverk för flickor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Burman, som är född den 4 juni 1873, tjänstgjort vid nedannämnda läroanstalter under följande tider, nämligen:

läsåren 1892/1893 och 1893/1894 såsom vikarierande lärarinna vid Ersmarks mindre folkskola i Skellefteå församling,

läsåren 1897/1898—1903/1904 eller sålunda under 7 år såsom ämneslärarinna vid Skellefteå elementarläroverk för flickor,

läsåren 1904/1905 och 1905/1906 såsom biträdande lärarinna vid Västerbottens läns landstings småskoleseminarium i Skellefteå,

läsåren 1906/1907—1921/1922 vid Västerbottens läns landstings småskoleseminarium i Lycksele, därav såsom föreståndarinna till och med höstterminen 1919 och såsom t. f. rektor under tiden därefter, samt

läsåren 1922/1923—1932/1933 vid statens småskoleseminarium i Lycksele, därav såsom e. o. ämneslärarinna till och med vårterminen 1927 och såsom ordinarie ämneslärarinna under tiden därefter.

Genom beslut den 25 augusti 1933 har statens pensionsanstalt tillerkänt Burman avkortad tjänstepension, att utgå från och med ingången av juli 1933, till belopp av 2,363 kronor 63 öre, motsvarande 30/33 av det för henne gällande pensionsunderlaget, 2,600 kronor. Härvid har pensionsanstalten tillgodoräknat Burman den tid, varunder hon efter fyllda 20 år tjänstgjort vid folkskola eller småskoleseminarium. Däremot har Burmans tjänstgöring vid Skellefteå elementarläroverk för flickor icke tillgodoräknats henne vid bestämmandet av den sålunda författningsenligt utgående pensionen.

Av utredningen i ärendet framgår vidare, att Burman haft full tjänstgöring vid Skellefteå elementarläroverk för flickor under den tid av 7 läsår, varunder hon varit anställd därstädes, samt att nämnda skola under samma tid åtnjutit statsunderstöd.

Statens pensionsanstalt har i ärendet anfört följande:

Pensionsanstalten ville erinra därom, att 1933 års riksdag (bankoutsk. utl. nr 34, p. 1 och 2; riksd. skr. nr 271) efter framställning av Kungl. Maj:t (prop. nr 108) medgivit två förutvarande folkskollärarinnor, Ebba Linnéa Sandberg och Anna Vendela Lekander, att för erhållande av hel pension från anstalten räkna sig till godo tid, varunder de tjänstgjort såsom lärarinnor vid vissa statsunderstödda läroverk. Härvid hade dock i båda fallen uppställts det villkoret, att vederbörande lärarinna till anstalten inbetalade ett belopp, motsvarande den engångsavgift, som belöpt å henne med tillämpning av §§ 6 och 9 i anstaltens reglemente.

Pensionsanstalten kunde med hänsyn härtill icke tillstyrka bifall till föreliggande framställning på annat sätt än att Burman finge, i den mån så erfordrades, för erhållande av hel pension från anstalten räkna sig till godo den i framställningen avsedda tid, varunder hon varit anställd såsom ämneslärarinna med full tjänstgöring vid Skellefteå elementarläroverk för flickor, under villkor att hon till pensionsanstalten inbetalade ett belopp, motsvarande den engångsavgift, som belöpt å henne, därest §§ 6 och 9 i anstaltens reglemente varit i förevarande fall tillämpliga.

Vid bestämmande av denna avgift kunde tvekan möjligen råda om vilket tjänstepensionsunderlag borde läggas till grund för beräkningarna. Burmans pensionsunderlag hade nämligen växlat avsevärt på senare tid och utgjort: 1,875 kronor år 1919, 3,760 kronor åren 1920 och 1921 samt förra

hälften av år 1922, därefter 1,933 kronor 33 öre till och med den 30 juni 1927 samt slutligen under tiden efter sistnämnda dag det belopp, 2,600 kronor, som legat till grund för bestämmande av den henne tilldelade pensionen.

Anstaltens reglemente hade blivit tillämpligt på Burman den 1 januari 1920, och enligt regeln i § 6, andra stycket, av reglementet skulle det då gällande underlaget läggas till grund för engångsavgiftens beräkning. Med hänsyn till att vida lägre underlag för henne senare varit gällande — tvärt emot det eljest vanliga — syntes det billigt att i stället välja något av dessa lägre underlag, närmast då det senast gällande, 2,600 kronor. Härtill syntes man så mycket mer vara oförhindrad, som här vore fråga endast om en analog tillämpning av eljest icke tillämpliga föreskrifter och anförda regel i § 6 för övrigt uttryckligen begränsats till sådana fall, där ej annorlunda föreskrivits.

Enligt inom pensionsanstalten verkställd beräkning utgjorde engångsavgiften, om den beräknades på ett underlag av 2,600 kronor och antoges erlagd den 1 juli 1934, omkring 1,160 kronor.

Skolöverstyrelsen, som tillstyrkt ansökningen, har anfört, bland annat, följande:

Statens pensionsanstalt hade funnit sig kunna tillstyrka den av Burman gjorda ansökningen allenast under villkor, att Burman till pensionsanstalten inbetalade en engångsavgift, vilken — beräknad efter ett pensionsunderlag av 2,600 kronor — skulle uppgå till det avsevärda beloppet av 1,160 kronor. Överstyrelsen skulle för sin del helst se, att Burman med hänsyn till sin långa och väl vitsordade tjänstgöring kunde befrias från erläggande av sådan avgift. Skulle emellertid detta icke kunna ske, syntes det överstyrelsen billigt, att avgiften finge beräknas efter ett grundbelopp, motsvarande det pensionsunderlag, som bort vara gällande för henne med hänsyn till lönen för den tjänstgöring vid Skellefteå elementarläroverk för flickor, vilken hon nu anhölle att få räkna sig till godo.

Statskontoret har anslutit sig till vad statens pensionsanstalt i ärendet anfört och föreslagit.

I likhet med ämbetsverken finner jag skäligt, att Burman berättigas räkna sig till godo så lång tid av tjänstgöringen vid Skellefteå elementarläroverk för flickor, som erfordras för att hon skall erhålla hel pension från statens pensionsanstalt. I enlighet med pensionsanstaltens av statskontoret biträdda förslag och i överensstämmelse med vad som tillämpats beträffande de i ärendet åberopade, vid 1933 års riksdag avgjorda framställningarna angående förhöjd pension åt folkskollärarinnorna Sandberg och Lekander bör såsom villkor för ett dylikt medgivande gälla, att Burman såsom engångsavgift till pensionsanstalten inbetalar visst belopp. Beträffande den närmare beräkningen av denna engångsavgift ansluter jag mig till pensionsanstaltens förslag.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

Kungl. Maj:ts proposition nr 114.

att förra ämneslärarinnan vid statens småskoleseminarium i Lycksele Axelina Maria Burman må, i den mån så erfordras för erhållande av hel pension från statens pensionsanstalt, räkna sig till godo tid, varunder hon tjänstgjort såsom ämneslärarinna vid Skellefteå elementarläroverk för flickor; dock under villkor, att Burman till pensionsanstalten inbetalar ett belopp, motsvarande den engångsavgift, som belöpt å henne, därest §§ 6 och 9 i anstaltens reglemente varit i förevarande fall tillämpliga, varvid till grund för beräkningen av engångsavgiften skall läggas ett tjänstepensionsunderlag av 2,600 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hjalmar Ekengren.